

Az Orvosi Numizmatikai Szakosztály életéből

A Magyar Orvostörténelmi Társaság Orvosi Numizmatikai Szakosztálya 2012. április 28-án tartotta tavaszi ülését „második otthonában”, az Orvostörténelmi Könyvtár olvasótermében. Az előadókon és a szakosztály tagjain kívül ez alkalommal is szép számmal jelentek meg vendégek a rendezvényen. A programban két előadás és egy könyvismertetés szerepelt.

Elsőként dr. Bóna Endre (Szeged), szakosztályunk alelnöke „Újabb Szent-Györgyi-érmek” című előadására került sor. A Szent-Györgyi-érmek kiváló szakértője előadásának első felében a Szegeden 2012. március 22–25-én rendezett, nagyszabású Szent-Györgyi-konferencia eseményeit ismertette. A párját ritkító tudományos értekezleten kilenc Nobel-díjas tudós vett részt. A konferencia tiszteletére rendezett kiállítások lehetőséget nyújtottak a rendezők számára az eddig készült csaknem valamennyi Szent-Györgyi-érem bemutatására. Közöttük szerepeltek azok az alkotások is, amelyeket Fritz Mihály szegedi szobrászművész a konferencia alkalmából készített. Bóna doktor előadásából megismerhettük ez utóbbiakat, valamint mindazokat a jutalom- és emlékérmeket is, amelyek az előadó *Szent-Györgyi Albert emlékezete képzőmű-*

vészeti alkotásokban című könyvének 2009-es kiadása után születtek.

A második előadó Kocsis János (Budapest) volt. „Donátor Balla Sándor. Arany jutalomérem a tudományos munkásság elismeréséül” című előadásában a Huszár–Varannai-féle éremkatalógusban 417. sorszámmal szereplő Lengyel Béla-gyógyszerészeti jutalomérem létrejöttének körülményeit és az érem eddig kevésbé ismert arany változatát ismertette a hallgatósággal. Az érem megszületését Balla Sándornak köszönhetjük, aki a gyógyszerészoklevél megszerzése után évekig külföldön dolgozott. Hazatérve itthoni munkásságát hódmezővásárhelyi gyógyszerészként kezdte, majd 1912-ben megalapította Budapesten a Wander Gyógyszer- és Tápszergyár Rt.-t, aminek alelnök-vezérigazgatója lett. Kezdeményezésére született meg „A Magyar Gyógyszerészeti Tudományi Társaság Lengyel Béla Jutalomérme”, amit a hátoldalon olvasható körirat szerint „a tudományos munkásság elismeréséül” adományoztak. Az aranyból és bronzból készült, 35 mm-es, kétoldalas, vert érmet Madarassy Walter készítette 1930-ban. Bőkezű mecénásként az érem elkészítéséhez szükséges pénzt és az

Lengyel Béla-jutalomérem
elő- és hátlapja
(Madarassy Walter, 1930)

aranyat is Balla Sándor adta. A jutalomérmét mindössze öten kapták meg, az első kitüntetett Mágócsy-Dietz Sándor volt. Az éremmel jutalmazottak között szerepel Jakabházy Zsigmond és Deér Endre is.

Az előadások után e sorok írója, szakosztályunk elnöke mutatta be Tóth Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész *ÉREMKÖNYV* című katalógusát. Külön örömeinkre szolgált, hogy a művész jelenlétével megtisztelte ülésünket. A 144 oldalas, A/4-es formátumú, színes éremképekkel gazdagon szemléltetett éremkatalógus a művész eddig készült valamennyi érmét ismerteti, az előszót író Gedai István szavait idézve: „A kötet a művész éremalkotásainak összességét adja közre...” A katalógust szerkesztő Tóth Attila szerint az éremkatalógus egyedülálló vállalkozás, mert „a teljes éremtermést mutatja be képekben és adatokban”. Az érmek, plakettek évek szerinti csoportosításban követik egymást. Valamennyi érem adatokkal és éremoldalanként fényképekkel szerepel. Az érmek bemutatása során az előlap és a hátlap képe alatt találjuk az érem

sorszámát, majd címét (elnevezését), méretét milliméterben, a kivitelezés technikáját (öntött vagy vert), anyagát és a készítés évét. Az 1055 érem ismertetése 40 oldalt tesz ki, a hátlapok képével összesen 1615 éremkép található a katalógusban. Az 1055 érem közül 131 sorolható a medicina in nummis témakörébe, közülük 97 portrés érem. A továbbiakban az „Öntött érmek” címszó alatt 516 kinagyított színes éremkép sorakozik, amelyeket a „Vert érmek” fejezetben 173 szintén kinagyított éremkép követ. Nagy értéke a katalógusnak a részletes „Mutató”, amiben az érem megnevezése után a sorszáma következik, míg a fekete oldalszámok az érmek katalógusban elfoglalt helyét, a narancssárga oldalszámok pedig a kinagyított változat helyét jelölik. A szép, ízléses, kifogástalan munka a szegedi Juhász Nyomdát dicséri.

Az előadások után – hagyományainknak megfelelően – most is lehetőség nyílt hozzászólásokra és kiegészítésekre, a hivatalos program befejezése után pedig kötetlen beszélgetésekre.

DR. JAKÓ JÁNOS

Az olvasás, igenis, művészet, végső fokán közel járna az írás művészetéhez, de éppoly kevésbé művész mindenki, aki olvas, mint ahogy a tintafogyasztók sem mind író-művészek. Az olvasás művésze az, akiben a megformálás adományán kívül minden megvan, ami az íróvá teszi.

Benedek Marcell

Az orvosi pálya leértékelődésének újabb bizonyítéka?

A Helyi Téma 2012. március 21-i számában a hirdetések között:

„Tanár, Mérnök, Ügyvéd és Pap könyvhagyatékát korrekt áron megvásároljuk. Ingyenes kiszállítás. 40 év szakmai tapasztalat.”